

Jsmo pořád bráni jako fosilie

■ Řídí firmu, která patří k nejdůležitějším dodavatelům energií v Česku. Obchoduje se zemním plynem, jehož se stále drží nálepka komodity, s níž se hrají geopolitické hry. „Žijeme v tom dogmatu. Ale plyn je palivo, pokud chceme čistší ovzduší a stabilní energetiku, neobejdeme se bez něj. A ve střední Evropě jiný plyn než ten ruský není,“ říká **Pavel Janeček**, předseda představenstva **Pražské plynárenské**.

Foto: Michael Tomášek

Jan Stuchlík

EB Vláda by měla letos rozhodnout o tom, jestli se bude stavět nová jaderná elektrárna a jak se její stavba zaplatí. Je správné, že se Česko upíná k jádru a ignoruje možnost zajistit výrobu elektřiny v plynových elektrárnách?

Jestli státní energetická koncepce říká, že v roce 2040 by měl být podíl obnovitelných zdrojů 17 až 22 procent, pak je logické a správné, že se počítá s významným podílem zemního plynu a jaderné energie. Jen tak lze garantovat výrobní kapacitu a pohotový výkon, pokud chcete mít něco jako partnera pro proměnlivou výrobu z obnovitelných zdrojů.

Když se odkloníme od jádra, pak budeme muset počítat s větším podílem OZE a s navýšením podílu plynu až k 50 procentům. I když je to co do zdrojů a kapacity přepravy možné,

tak mít jako jediný pilíř energetiky plyn by nebylo správné. Z toho plyne, že jadernou energetiku nelze opominout.

EB Jak ale vnímáte jako plynář současnou situaci, kdy se v Česku o plynu jako zdroji pro výrobu elektřiny v podstatě neuvažuje?

Snažím se dívat na českou energetiku komplexně. Budu vždy lobbovat za plyn jako za čistý zdroj energie. To, že je plyn zařazen do kategorie fosilních paliv, nepovažuji za správné, i když z definice to tak může být. Ale aby elektrická síť byla stabilní a abychom byli schopni snižovat exhalace škodlivých látek v ovzduší, tak plyn je neopominutelná součást budoucího energetického mixu.

EB Ztratil už plyn geopolitické stigma, kdy se jako významný zdroj vylučoval, protože pochází z Ruska?

Vůbec ne. Žijeme v dogmatu, že plyn je politická záležitost. Ale plyn je palivo, mimo Evropu je strategickou součástí energetického mixu. Mimochodem loni Gazprom získal svůj historicky nejvyšší podíl na trhu v Evropě. Takže něco jiného v Evropě říkáme a něco jiného je potom realita.

EB Je důvod se bát, že nám někdo zavře kohout a my budeme potmě?

Pokud chceme čistší ovzduší a stabilní energetiku, tak se bez plynu neobejdeme. A ve střední Evropě žádný jiný plyn než ten ruský není. Je hezké, že americký prezident jednal s Evropany o dodávkách amerického břidlicového plynu, ale chceme za něj platit o třetinu více než za plyn z Ruska? Chceme být jako Evropa jediní na světě, kteří platí za suroviny více, než je bezpodmínečně nutné? Když se ruský plyn do Evropy nedostal,

bylo to proto, že přepravní cesty byly zablokované politickými spory mezi Ruskem a Ukrajinou. Dnes máme celou řadu alternativních propojení a Rusko má eminentní zájem plyn do Evropy dodávat.

EB V poslední době se začalo i v Česku mluvit o tom, že je z plynu také třeba udělat obnovitelný zdroj. Je to správná cesta, jak plyn znovu dostat do hry a udělat z něj politicky akceptovatelnou surovinu?

Zaznělo to na podzim na pražské plynárenské konferenci. Ta byla dozvukem nejvýznamnější evropské konference o plynové infrastruktuře GIE, která se loni konala v Praze. Tam někdo pronesl, že v roce 2050 nebudeme mít v trubkách jiný než zelený plyn. Tomu jsem se musel smát. Byli jsme v luxusním hotelu s luxusním zacházením. Ale kdybychom v trubkách

Největší problém plynářů je, že mají v Bruselu slabý lobbying. Podívejte se na elektromobilitu, která je pro mě naprosto slepou cestou. Je jen plodem lobbyngu elektrárenských společností.

měli zelený plyn, tak na nic takového už nebudeme mít peníze.

EB Tak proč o tom samy plynárenské firmy mluví? Největší problém plynářů je, že mají v Bruselu slabý lobbying. Podívejte se na elektromobilitu, která je pro mě naprosto slepou

cestou. Elektromobilita je jen plodem lobbingu elektřinářských společností. Ale jestli tady budeme stavět dobíječky krmené z fosilních elektráren a budeme se tvářit, že je to hrozně ekologické, tak jsme blázní.

EB Žádné jiné řešení není?
V Česku si vyrobíme půl miliardy metrů krychlových biometanu. Podle energetické koncepce se nikdy nedostaneme na více než deset procent biometanu z celkového spotřeby zemního plynu. Rozvoj plynu ale vnímám pozitivně, protože jako plynáři potřebujeme pozitivní PR, které teď nemáme. Zatím se na nás lepí jen negativní nálepky, že plyn pochází z Ruska a je to fosilní palivo. Vůči tomu potřebujeme protiváhu.

Proto jsem vzal na milost bioplyn. Musí to ale být plyn z kejdy nebo z čistění odpadních vod. Ne z cíleně pěstovaných zemědělských plodin pro použití v bioplynkách.

EB Co role plynu jako akumulace energie z obnovitelných zdrojů elektřiny?

To je zvládnutá technologie. Ale význam to má jen pro dopravu jako prostá výroba vodíku a jeho použití ve vodíkových autech. Těm dávám do budoucna větší šanci jako čistému způsobu dopravy.

EB Uvažovat o plynárenské soustavě jako o sezonním akumulátoru pro elektřinu vyrobenou v létě, která se pak spotřebuje v zimě, nemá smysl?
Je to hrozně neekonomické.

EB Energetický regulační úřad letos opět začne s tvorbou nové soustavy tarifů pro platby za elektřinu. Může to mít nějaký vliv na plyn?

Regulace trhu s elektřinou a plynem by měla být koordinovaná. Pokud pomůžeme elektřině tím, že se razantně zvednou fixní platby za její spotřebu, tak se tím definitivně zabije zemní plyn. Nikdy pak nedosáhneme podílu plynu na energetickém mixu mezi 18 a 25 procenty, jak o něm mluví energetická koncepce.

EB Proč by vyšší fixní platby za elektřinu měly zabít plyn?

Když zvednete povinnou paušální platbu za elektřinu,

tak lidé budou přecházet primárně na elektrickou energii. Budou topit, vařit elektřinou. Protože už stejně budou platit vysokou paušální platbu.

EB Nečekáte, že by spotřebitelé snižovali hodnotu jističe, aby ušetřili?

To je čistě lobbing distributorů elektřiny.

Regulace trhu s elektřinou a plynem by měla být koordinovaná. Pokud pomůžeme elektřině tím, že se razantně zvednou fixní platby za její spotřebu, tak se tím definitivně zabije zemní plyn.

Teď máme osm plnicích stanic a do 26 dodáváme plyn. Letos otevřeme další čtyři. Zároveň jednáme o výstavbě většího množství plnicích po celé republice. Nechceme s CNG zůstat jen v Praze.

EB Určitě s nimi jednáte a snažíte se jim CNG nabídnout.

Navrhli jsme dopravnímu podniku, že v jejich depu Řepy vybudujeme CNG plnicí stanici. Provozovat jsme jí chtěli na náš účet. Ani to je nepřesvědčilo.

EB Může v tom hrát roli, že Praha si nesáhne na dotace na pořízení CNG autobusů jako třeba Ostrava nebo Brno?

A může z evropských peněz kupovat elektroautobusy?

EB Proč se nemůžete domluvit, když obě firmy vlastní město?

Paní primátorka nebo radní pro majetek se snaží tuto situaci řešit. I nepřímou, kdy se zabývají kvalitou ovzdu-

EB Proč nelobbujete taky tak dobře?

Protože jsme bráni jako fosilie. Těto nálepky se musíme zbavit.

EB Jaká je budoucnost plynárenství v Praze?

V Praze mají budoucnost autobusy a auta na stlačený zemní plyn CNG. Musí se změnit praxe, kdy pražský dopravní podnik jako jeden z mála vůbec nenakupuje

ší v Praze. Už teď v Praze potkáte celou řadu autobusů na CNG. Jenže jezdí z Kladna. Ale věříme, že jednou se povede plyn prosadit i do veřejné dopravy v Praze. Tak jako se to povedlo u Pražských služeb, s nimiž máme dlouhodobé partnerství. Všechna větší auta Pražských služeb přecházejí na CNG.

EB Plánujete stavět další plnicí stanice?

Teď máme osm plnicích stanic a do 26 dodáváme plyn. Letos otevřeme další čtyři. Zároveň jednáme o výstavbě většího množství plnicích po celé republice. Nechceme s CNG zůstat jen v Praze.

EB Snažíte se radu města přesvědčit, aby CNG auta měla výhody při vjezdu do centra Prahy, jak se o tom uvažuje u elektromobilů?

Nelobbujeme jen u rady města, ale i na úrovni státu. Jako plynáři jsme sepsali memorandum, které měla projednat minulá vláda a znovu se objevilo i na zasedání navrhující vlády. V něm navrhuje, aby daňové úlevy pro zemní plyn v dopravě, které jsou platné do roku 2020, platily až do roku 2025. Memorandum vláda odložila. Zase se vracíme k tomu, že máme slabý lobbing.

EB V Praze byste jako městská firma měli mít silnější hlas, když byste chtěli prosadit třeba výhodnější parkování pro CNG auta v centru.

Do Prahy se teď tlačí ČEZ ESCO s elektromobilitou. Kdo má asi silnější hlas? My děláme maximum, co můžeme.

EB Co nového Pražská plynárenská chystá?

Chceme třeba umožnit lidem, kteří žijí v centru Prahy, aby se podíleli na budování fotovoltaických elektráren mimo hlavní město. Chceme přitom využít technologii blockchain. Spustili bychom to rádi příští rok. Pak musíme hledat náhradu za lidi, kteří na plynu jen vaří a postupně se odpojují. Tou náhradou je dodávka plynu do tepláren a dodávka tepla konečným zákazníkům. Už tuto službu posilujeme nejen v Praze.

EB Mají bytové domy zájem, abyste jim vybudovali kotelnu, provozovali ji a pak si nechali platit za dodané teplo?

To je otázka smlouvy. Jsme schopni jim zafinancovat rekonstrukci onoho zdroje nebo jeho výstavbu. A můžeme jim garantovat cenu tepla na základě ceny plynu. V těch domech nebydlí lidé, kteří by se byli schopni starat o vlastní kotelnu. S tím vším souvisejí i služby spojené se správou budov, na což máme také dceřinou společnost.

Pražská plynárenská se musí zbavit závislosti na prodeji plynu. Marže u plynu se časem určitě sníží. Proto musíme nabídnout služby, za které budou zákazníci ochotni platit a tento výpadek zisku nám nahradí. Ale pořád musí jít o služby spojené s plynem.

Pavel Janeček (49)

Ukončil Elektrotechnickou fakultu ČVUT Praha v roce 1991, obor ekonomika a řízení elektrotechniky a energetiky. Pracoval ve společnosti Cheming a následně pro investiční společnost Explorer Global New York jako manažer portfolia ve více státech světa. Řídil například maďarskou společnost Feg Zrt., tradičního tuzemského výrobce plynových spotřebičů společnost Karma Český Brod a podílel se na strategii švédské společnosti Pergo Trelleborg.

